

Телефони відділу економіки:
253-68-20, 253-43-56,
e-mail: ecolom@ukcc.com.ua

ЕКОЛОГІЯ ТА ЕКОНОМІКА

9

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР
23 лютого 2010 року,
візнірок, № 34

ВІД АПТЕКАРСЬКИХ САДІВ — ДО БОТАНІЧНИХ

В Україні видано перший унікальний довідник запо- відних територій.

Сьогодні важко уявити Кримський півострів без кипарисів та платанів, будь-яке українське село — без прагматичних тополь чи каштанів... І в найвіддаленіших населених пунктах України знайшли свою другу батьківщину чимало представників світової флори — завдяки ботанічним садам. Саме в них культивуються зразки флори різних кліматичних зон і континентів. У ботанічних садах, дендропарках їх використовують для наукових досліджень, охорони біорізноманітності, освітньої мети. Ці установи працюють для збереження унікальних і рідкісних рослин як України, так і світу, в тому числі й тих, що занесені до Червоної

книги. Головне завдання ботанічних садів і дендропарків — акліматизація різних видів рослин.

А чи знаєте ви, що прототипом сьогоденних ботаничних садів у нашій країні були так звані аптекарські сади (або городи)? Перший з них заклали ще 1721 року в Лубнах, другим — 1770 року в Києві (в районі знаменитої Андріївської церкви), третій — 1805 року в Полтаві. Першими інтродукційними центрами, які зробили помітний внесок у збагачення флори, стали дендрологічні парки, засновані наприкінці XVIII ст. («Олександрія» в Білій Церкві, «Софіївка» в Умані) та ботанічні сади, засновані на початку XIX ст. (акліматизаційний сад В. Н. Каразіна в Харкові; ботсади при Харківському, Львівському, Київському університетах, прилицях у Кременці, Ніжині,

Микола Пуговиця

Ніжський імператорський). Дещо пізніше були створені ботсади в Одесі та Чернівцях. Тоді відомий склад флори України збагатився настільки, що перевищив

кількість видів місцевої рослинності. Більшість інтродукованих рослин того часу й нині є основою культивованої флори — вони добре акліматизувались у країні, плодяться, дають життєздатне потомство.

У національному ботанічному саду ім. Миколи Грیشака, який за багатством колекцій і значимістю наукових досліджень входить до числа двадцяти найбільших ботанічних садів світу (нинішнього року відзначає 75-річчя), відбулася презентація унікального довідника — «Ботанічні сади та дендропарки».

Головне, чого ми хотіли досягти виданням книги, — привертати увагу до проблем існування, фінансування й збереження заповідних територій країни, — наголошує перший заступник голови Державної служби заповідної справи України.

2010 рік проголошено ООН Роком біорізноманітності, — сказала почесний директор Національного ботсаду ім. Миколи Грیشака, відповідальний редактор видання Тетяна Червеченко. — Дуже

приємно, що саме цього року нам вдалося представити перший у незалежній Україні подібний довідник, де зібрано відомості про історію створення, сучасний стан і досягнення всіх 26 ботсадів і 17 дендропарків. Це справжні центри збереження розмаїття рослинного світу, завдання яких — не лише зберегти, а й розмножити, поширити унікальні види рослин.

Довідник видано в рамках спільного проекту Програми розвитку ООН та Глобального Екологічного Фонду «Зміцнення управління й фінансової системи природоохоронних територій в Україні». Вітаючий вихід нового екологічного видання, директор представництва ПРООН в Україні Рікарда Рігер відзначила ефективну співпрацю з Радою ботанічних садів та дендропарків України. «Оголошуючи Міжнародний рік біорізноманітності, — підкреслила вона, — Організація Об'єднаних Націй прагне привертати увагу до необхідності зберігати й раціонально використовувати

природу Землі та об'єднати зусилля в справі збереження її екосистем і захисту особливо цінних об'єктів природи. Дуже на сьогодні, за даними ООН, під загрозою зникнення перебуває понад 7 тисяч видів тварин і майже 60 тисяч видів рослин».

Мета проекту ООН/ГЕФ, який розрахований на чотири роки, — допомогти зберегти довгострокове збереження біологічного розмаїття природно-заповідного фонду України з особливою увагою до природоохоронних територій глобального, національного та регіонального значення. Одним із вагомих результатів діяльності є сприяння виданню довідника, якого українські біологи чекали 20(!) років. Автори найповнішого в країні збірника відомостей про вітчизняні ботанічні сади та дендропарки сподіваються, що він допоможе привертати увагу широких громадськості до заповідних територій, стимулюватиме збільшення кількості бажаних відвідувачів визначні пам'ятки природи та історії.

Микола ПУГОВИЦЯ,
«Урядовий кур'єр»